

Til Medlemmer af dette Udvalg valgtes paa Formandens Forslag: *P. Pedersen, Bonlække, Busk, Alberti, Doose, L. Jensen, K. Kristiansen, J. Nielsen, K. Jensen* (Svendborg Amts 4de Valgkreds), *Piper og C. Rasmussen.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Menighedsraad.

(Forslaget findes i Tillæg A., Sp. 2201 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Forslagsstilleren (*J. C. Christensen*):

Ved Forelæggelsen af nærværende Lovforslag fremsatte jeg nogle Betragtninger om Kirkeforfatningen. Det skal jeg ikke opholde mig ved i Dag, men jeg skal til Indledning af Lovforslagets Behandling gøre nogle Bemærkninger om lignende Forslags Stilling i tidligere Tid, altsaa nærmest nogle historiske Bemærkninger. I 1854 havde vi nedsat en Kirkekommission. Denne Kommission bestod af 16 Herrer, der arbejdede 4 Maaneder og afgav en Betænkning, hvori der ogsaa fandtes et Lovforslag om Oprettelsen af et Menighedsraad. Dette Lovforslag gik ud paa, at der i hver Sognemenighed skulde oprettes et Menighedsraad. Valgret til dette Menighedsraad skulde enhver trediveaarig Familiefader have. Forud for Valget skulde der gaa en kirkelig Forberedelse, idet Sognepræsten skulde holde en Slags Guds-tjeneste i Kirken og skulde lægge frem, hvilken Betydning det forestaaende Valg havde i kirkelig Henseende. Dernæst skulde han lægge en Protokol frem, hvor Vælgerne, de, der ønskede at deltage i Valget, efter Tjenestens Slutning kunde indtegne deres Navne. Naar saa Valget siden fandt Sted, skulde Resultatet af dette Valg indsendes til Provsten, og Provsten fik Ret til at modsætte sig Valget, hvis han ikke fandt det heldigt, altsaa Provsten kunde forkaste de Valg, der havde fundet Sted. Det var jo en meget indskrænket Ret, som man gav Vælgerne efter dette Lovforslag, naar den kirkelige Øvrighed kunde forkaste Valget, og der kunde i den Henseende udøves en betænkkelig Censur lige over for disse Valg. Den Myndighed, som man saa efter Lovforslaget gav disse Menighedsraad, var ikke stor. Det vigtigste Arbejde, man lagde hen til Menighedsraa-

dene, var den fri, kirkelige Fattigpleje; man gav dem ikke den Ret, som dette Forslag tilsigter at give Menighedsraadene, nemlig Indflydelse paa Præstevalget, aldeles ikke. Men dernæst tilsigtede man at give dem Indflydelse paa Præstens Gerning i Menigheden, idet man ønskede, at de skulde være Præstens Medhjælpere — en lignende Institution, som omtales i Christian den Femtes Danske Lov — og deltage med ham i Sjælesørgergerningen. Efter at Kommissionen havde afgivet denne Betænkning, ventede man paa, om Ministeriet vilde forelægge et Lovforslag paa Grundlag af Betænkningens Forslag, men det skete ikke. Derimod udstedte Kultusminister Hall en Ministerskrivelse af 24de September 1856. Lehmann sagde om denne Skrivelse, at det var en overordentlig interessant Afhandling om Oprettelsen af Menighedsraad, og det er i Virkeligheden ogsaa en træffende Karakteristik af denne Skrivelse, det var en hel Afhandling. Ifølge denne Skrivelse skulde Menighederne have Ret til frivillig at oprette Menighedsraad trindt omkring i Landet. Det kunde ske, naar Præsten og Menigheden enedes derom, ved Valget af Familiefædre i Menigheden, men det kunde ogsaa ske ved, at Præsten selv paa egen Haand udnævnte et Menighedsraad. Dette Menighedsraad, som saaledes frivillig oprettedes, fik egentlig ingen Ting at arbejde paa, der henlagdes ingen Forretninger under disse frivillige Menighedsraad. Det eneste, der stillede dem i Udsigt at kunne deltage i, var Kirketugten, men netop det, at de skulde deltage med Præsten i Kirketugten, gjorde, at man paa mange Steder var imod disse frivillig oprettede Menighedsraad, da Præsten jo selv kunde vælge dem, og Menighedens Medlemmer i Virkeligheden ingen Indflydelse fik paa disse frivillige Menighedsraad, der saaledes oprettedes. Der blev Aaret efter, at Ministerskrivelsen var udkommen, frivillig oprettet omtrent 250 Menighedsraad omkring i Landet. Hvor længe disse Menighedsraad have bestaaet, ved jeg ikke noget om, jeg tvivler om, at vi i Øjeblikket her i Landet have Menighedsraad, som ere oprettede efter Halls Skrivelse af 1856. Det er ikke mig bekendt, at vi have saadanne, og jeg ved i Grunden heller ikke, hvad Nytte de skulde gøre, og hvad de skulde bruges til. Den Afhandling, som Hall saaledes har skrevet, fik ikke nogen praktisk Betydning, og til at fremlægge et Forslag paa Rigsdagen om Oprettelse af Menighedsraad fandt han sig ikke foranlediget. Imidlertid fik vi senere